

EVANKELIUMI Luuk.1:57–66

Elisabetin aika tuli, ja hän synnytti pojan. Kun naapurit ja sukulaiset kuulivat suuresta laupeudesta, jonka Herra oli hänelle osoittanut, he iloitsivat yhdessä hänen kanssaan. Kahdeksantena päivänä kokoonnuttiin ympärileikkaamaan lasta. Muut tahtoivat antaa hänelle isän mukaan nimeksi Sakarias, mutta hänen äitinsä sanoi: ”Ei, hänen nimekseen tulee Johannes.” Toiset sanoivat: ”Eihän sinun suvussasi ole ketään sen nimistä.” He kysyivät viittomalla isältä, minkä nimen hän tahtoi antaa lapselle. Sakarias pyysi kirjoitustaulun ja kirjoitti siihen: ”Hänen nimensä on Johannes.” Kaikki hämmästyivät. Samalla hetkellä Sakarias sai puhekykynsä takaisin, ja hän puhkesi ylistämään Jumalaa. Sillä seudulla joutuivat kaikki pelon valtaan, ja näistä tapahtumista puhuttiin laajalti koko Juudean vuoriseudulla. Ne, jotka niistä kuulivat, painoivat kaiken mieleensä ja sanoivat: ”Mikähän tästä lapsesta tulee?” Sillä Herran käsi oli hänen yllään.

SAARNA

Mikähän tästä lapsesta tulee? Näin evankeliumi kertoo ihmisten kyselleen ja ihmetelleen Johanneksen syntymän yhteydessä. Tuo kysymys voi sisältää eri yhteyksissä erilaisia merkityksiä. *Mikähän tästä lapsesta vielä tulee?* Näin kysymme, jos lapsi jo pienestä pitäen omaa poikkeuksellisia lahjoja tai ominaisuuksia. Tuleeko hänestä tiedemies, keksijä, tanssija vai lääkäri? Tulevaisuus on avoin, täynnä suuria mahdollisuuksia. *Mikähän tästä lapsesta tulee?* Kysymys voi sisältää myös huolta. Jotkut odotukseen, synnytykseen tai varhaislapsuuteen sisältyvät tapahtumat, sattumat tai merkit antavat viitteitä ehkä jostain arvaamattomasta, vaikeasta tiestä tai kohtalosta, jostain sellaisesta, mihin olisi jo varhain syytä varautua. *Mikähän tästä lapsesta tulee?* Entäpä, jos raskaaksi tuleminen ja lapsen syntymä on jo sinänsä ihme, vuosien ja vuosikymmenien saatossa mahdottomaksi luokiteltu. Koemme silloin Jumalan vaikutuksen ja läsnäolon

poikkeuksellisen voimakkaasti. Lapsen maailmaan tulolla täytyy olla jokin erityinen merkitys.

Ehkä kaikkia näitä ja muitakin ajatuksia ja kysymyksiä oli niiden mielissä, jotka seurasivat Sakariaan ja Elisabetin elämän vaiheita, erityisesti juuri lapsen odotukseen ja syntymään liittyviä tapahtumia. Evankelista Luukas kertoo, että Sakarias ja Elisabet olivat kaikin tavoin hurskaita juutalaisia, tosin iäkkäitä ja lapsettomia. Perinteisen ajattelun mukaan hurskaudesta seuraisi aina maallista hyvää, joka näkyi esimerkiksi jälkeläisten määrässä. Lapsettomuus oli merkki jostain salatusta, jostain synnistä, jonka Jumala kuitenkin näkee ja josta hän rankaisee. Näin lapsettomuus aiheutti myös halveksuntaa toisten taholta. Evankeliumin alussa kerrotaan, kuinka Sakarias oli toimittamassa vuorollaan papillisia tehtäviä temppelissä. Yksin ollessaan hänelle ilmestyi Herran enkeli, joka ilmoitti Elisabetin tulevan raskaaksi ja synnyttävän pojan ja jolle Sakarias antaisi nimen Johannes. Hänestä tulisi Herran edelläkävijä profeetta Elian hengessä ja voimassa, hän valmistaisi tietä Messiaalle, *ohjaisi tottelemattomat ajattelemaan hurskaiden tavoin*. Kun Sakarias epäili, että raskaus on heidän iässään mahdotonta, enkeli teki hänet mykäksi aina lapsen syntymään ja ympärileikkaukseen asti. Palattuaan ulos kaikki ymmärsivät, että Sakarias oli temppelissä nähnyt näyn ja kokenut jotain suurta ja merkittävää.

Kun lapsi oli syntynyt, ehdotettiin lapselle isänsä nimeä, mutta Elisabet tahtoi nimeksi Johanneksen. Nimiasiaa kysyttiin sitten viittomalla myös Sakariaalta, mikä viesti siitä, että hän oli sekä kuuro että mykkä. Sakarias pyysi kirjoitustaulun ja kirjoitti siihen: *Hänen nimensä on Johannes*. Samalla hetkellä hän sai puhekykynsä takaisin ja puhkesi ylistämään Jumalaa. Ihmiset hämmästelivät ja joutuivat jopa pelon valtaan. He painoivat kaiken mieleensä ja sanoivat: *Mikähän tästä lapsesta tulee?*

Mikä Johanneksesta tuli? Tästä erämaassa eläneestä merkillisestä hahmosta tuli mies, jota tultiin kuulemaan kaukaa. Aikalaiset kokivat ja uskoivat, että Johannes oli suuri profeetta. Parannussaarna vetosi ihmisiin, jotka kyselivät, mitä heidän tulisi tehdä muuttaakseen elämäänsä. Vain Luukas kertoo evankeliumissaan Johanneksen syntymään liittyvistä asioista, mutta hänen aikuisiästään kertovat muutkin lähteet kuin evankeliumit. Juutalainen historioitsija Josefus kertoo Johanneksen kastetoiminnasta ja hänen kuolemastaan varsin laajasti, kun sen sijaan Jeesusta Josefus tuskin mainitsee. Juutalaisesta näkökulmasta Johannes oli siis aikanaan tunnetumpi parannussaarnaaja kuin Jeesus.

Mitä Johannes sitten itsestään sanoo: *Minun jälkeeni tulee minua väkevämpi. Minä en kelpaa edes kumartumaan ja avaamaan hänen kenkiensä nauhoja. Minä olen kastanut teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä.* (Mk. 1:7-8) Johanneksen tehtävä ja kutsumus oli siis raivata tietä Jeesukselle. Hän puhui suoria sanoja ihmisille, kehotti parannukseen, lähimmäisenrakkauteen, omasta antamiseen ja ahneuden välttämiseen. *Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen.* (Lk. 3:9) Kuulemmeko Johanneksen julistuksessa vain tuomion sanat ja hyvien tekojen aikaansaaman pelastuksen? Parannussaarnassaan hän kuitenkin julisti Jumalan anteeksiantoa ja pelastavaa rakkautta. Hän teki sen tavalla, joka sai ihmiset katumaan ja kääntymään – jopa vapisemaan - ja kaipaamaan armon sanaa. Hän osoitti heidän ulkokultaisuutensa, paljasti heidän itsekkyytensä ja syntisyytensä, mutta ohjasi samalla parantajan luo. Sitähän sana *‘Johannes’* tarkoittaa: *Jumala on armollinen.*

Miten sopivat yhteen Johannes ja juhannus? Juhannuksena tuntuu kaikki hiljenevän,

sanomalehtiä ei ilmesty, kaupat ovat osin kiinni, kadut autioita. Sisäänpäin kääntynyt Suomi voisi hyvinkin olla myös itseään tutkisteleva. Voisimme pysähtyä ja kysyä itseltämme, missä asioissa minun tulisi tehdä elämänmuutos, mitä elämässä pitäisi tai voisi tapahtua, että olisin onnellisempi. Johannes kutsuu ihmistä olemaan tietoisempi itsestään, puutteistaan ja myös kaipuustaan. Elämän lahjat ovat yhä ulottuvillamme, lähimmäiset kosketusetäisyydellä ja Jumalan hyvyys ympärillämme. Jumalan armon valo etsii tietä luoksemme, se on säätiedotuksista riippumaton ja siksi se löytää meidät mistä tahansa, millaisina tahansa. Tulevaisuus on edelleen avoin, elämänsuunta voi muuttua, elämässä on paljon uusia mahdollisuuksia. Mitähän meistä vielä tulee?

Laulu:

*Kun Herra ynnä Pyhä Pietari
ne maata, merta muinoin matkasi,
niin kerrotaan, he kesä-illan tullen
myös saivat Suomenmaalle siunatullen.*

*He alle istahtivat koivupuun,
mi kasvoi kaltahalla salmensuun,
ja tavan mukaan pikku toraan jälleen
he joutuivat. Sen Pietar' alkoi tälleen:*

*»Oi Herra, mille maalle jouduttiin!
Mik' kansa, köykkyselkä, köyhä niin!
Maa karu, kallioinen, pellot pienet,
ei muuta hedelmää kuin marjat, sienet!«*

*Mut Herra hiljakseen vain hymyili:
»Voi olla, maa on karu, kylmäkin,
ja vilja kasvaa voisi vikkelämmän,
mut kansa, sen on sydän kaunis, lämmin.«*

*Näin lausuin Herra hymyi hiljaksen.
Ja katso! Kumma hohde peitti veen,
suo kuivi, korpi kaatui, metsä aukes,
ja vainiolta roudan valta raukes.*

*Pois Herra kulki kanssa Pietarin.
Mut kerrotaan, kun illoin kesäisin
sa istut koivun alla, on kuin täällä
viel' liikkuis Herran hymy vetten päällä.*
(Eino Leino: Legenda)